

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ 96/19 и 110/19), како и врз основа на член 22 и член 25 од Законот за средно образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/1995, 24/1996, 34/1996, 35/1997, 82/1999, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, 92/2008, 33/2010, 116/2010, 156/2010, 18/2011, 42/2011, 51/2011, 6/2012, 100/2012, 24/2013, 41/2014, 116/2014, 135/2014, 10/2015, 98/2015, 145/2015, 30/2016, 127/2016, 67/2017 и 64/18) министерот за образование и наука донесе скратена наставна програма по наставниот предмет **Турски јазик и литература** за трета (III) година на средното гимназиско образование за учебната 2020/21 година.

MAKEDONYA EĞİTİM VE BİLİM BAKANLIĞI
EĞİTİMİ GELİŞTİRME BÜROSU

LİSE EĞİTİMİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

KISALTILMIŞ ÖĞRETİM PROGRAMI

III SINIF

ÜSKÜP, Ağustos 2020

1. Giriş

Türk dili ve Edebiyatı dersi için kısaltılmış öğretim programı – Orta öğretim lise eğitiminin III (üçüncü) sınıfı için **Türk Dili ve Edebiyatı**, öğretim programına göre düzenli olarak gerçekleştirilen bu konu ile ilgili öğretim programı tarafından sağlanan ve beklenen sonuçlara dayanmaktadır.

Kısaltılmış program, 159 öğretim günü içinde gerçekleştirilmesi gereken belirli konuları ve öğretim birimlerini belirler. Yürürlükte olan olan programda belirlenen haftalık ders fonlarını, yani bu konu için kısaltılmış programda haftada öngörülen dört ders dikkate alınmalıdır Kısaltılmış öğretim programındaki eğitim alanları: **Kompozisyon (İletişim) , Dil ve Edebiyat alanlarına eşit olarak bölünmüş 128 dersi sağlamak gerekmektedir.**

Özellikle vurgulanarak söylenmesi gereken şey şudur: kısaltılmış programda öğretim birimlerinin planlanması ve gerçekleştirilmesinde öğretmen, yürürlükte olan öğretim programında belirlenen hedefler / beklenen sonuçlar, belirli kavramlar, yöntemler ve faaliyetler tarafından yönlendirilir.

2. Konulara ve Öğretim Birimlerine Genel Bakış

S. No.	KOMPOZİSYON (İLETİŞİM)	Gerçekleştirilmesi için önerilen ders sayısı
	<u>Öğretim birimleri</u>	
1.	SÖZLÜ VE YAZILI İFADE	2
	DİNLEME	
	KONUŞMA	
2.	OKUMA	18
	Araştırmaya yönelik Okuma	
	Metindeki Zaman, Mekân, Mantık ve Bilgi Bağlantıları	
	Hikâye Etme, Tasvir, Açıklama, İlmi, Fikrîİfadelerin Özellikleri	
	Metinde Plân	
	Metnin Türü	
	Metnin :eşitli yönler- den yorumlanması	
3.	YAZMA	14

	Plânlı yazma	
	Fikrîyazılar	
	Yazıların İncelenmesi	
4.	YAZILI YOKLAMA İki yazılı yoklama (bir ders hazırlık ve bir ders gerçekleştirme)	4
	Bu öğretim alanının gerçekleştirilmesi için toplam ders sayısı	28

S. No.	DİLBİLGİSİ <u>Öğretim birimleri</u>	Gerçekleştirilmes i için önerilen ders sayısı
1.	DİLİN MAHİYETİ	2
	Türkçe'nin Dünya Dilleri Arasındaki yeri ve Konuşulduğu yerler	
	Konuşma Dilinin çeşitli yönleri	
	Yazı Dili (Kültür dili)	
2.	KELİME GRUPLARI VE CÜMLE	13
	Cümle Öğelerinin yapısında Bulunan Başlıca Kelime Grupları	
	Cümleyi Meydana Getiren Unsurlar	
3.	CÜMLE ÇÖZÜMLENMESİ (TAHLİLİ)	13
4.	YAZIM (İMLÂ) VE NOKTALAMA İŞARETLERİ	2
	Yazım (İmlâ)	
	Noktalama işaretleri	
	Bu öğretim alanının gerçekleştirilmesi için toplam ders sayısı	30

S. No.	EDEBİYAT VE LEKTÜR <u>Öğretim birimleri</u>	Gerçekleştirilmes i için önerilen ders sayısı
1.	EDEBİYATIN VARLIĞI VE AMACI	1

2.	XIX yüzyıl Türk Edebiyatı	4
	Manzum Eserler:	
	Mensur Eserler:	
	Mütercim Asım	
3.	XIX yüzyılda Dünya Edebiyatı	12
	Victor Hügo	
	L.Tolstoy	
	Rabindrnath Tagore	
	Stendhal	
	Charles Dickens	
	Paul Verlaine	
4	BATI ETKİSİNDE GELİŞEN TÜRK EDEBİYATI	12
	TANZİMAT DEVRİ TÜRK EDEBİYATI - I	
	KLÂSİK EDEBİYATTAN (DİVAN EDEBİYATI)AYRILMA DÖNMEMİ	
	Manzum Eserler:	
	Ziya Paşa	
	Namık Kemal	
	Mensur Eserle	
	Şinasi	
	Namık Kemal	
5.	TANZİMAT DEVRİ TÜRK EDEBİYATI II	14
	Manzum Eserler:	
	Abdülhak Hamit Tarhan	
	Dönemin Bağımsız İsimleri:	
	Mensur Eserler:	
	Ahmet Mithat Efendi	
	Muallim Naci	
	Ahmet Vefik Paşa	
6.	EDEBİYAT-I CEDİDE	12

	Edebiyat Toplulukları:	
	Edebiyat-ı Cedide (Servet-i Fün]n)Topluluđu	
	Manzum Eserler	
	Tevfik Fikret	
	Mensur Eserler:	
	Halit Ziya Uşaklıgil	
	Mehmet Rauf	
	Dönemin Bağımsız İsimleri	
	Ahmet Rasim	
	Fecr-i +tî Topluluđu	
	Ahmet Haşim	
7.	MİLL EDEBİYAT AKIMI	10
	Manzum Eserler	
	Mehmet Emin yurdakul	
	Mensur Eserler	
	Ömer Seyfeddin	
	Dönemin Bağımsız İsimleri	
	Mehmet Âkif Ersoy	
	Yahya Kemal Beyatlı	
8.	MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİ EDEBİYATI	6
	Manyum Eserler:	
	Halide Nusret Zorlutuna	
	Mensur Eserler :	
	Rüşen Eşref Ünaydın	
	Bu öğretim alanının gerçekleştirilmesi için toplam ders sayısı	70
	Üç öğretim alandaki ders sayısının TOPLAMI:	128 (28+30+70)

3. Didaktik Öneriler

Üçüncü sınıf için orta lise eğitimi için Türk Dili ve Edebiyatı öğretim programı, koşullara göre daha az sayıda öğretim günü ile öğretim ihtiyaçları ile uyumlu hale getirilerek üç öğretim alanına ayrılmıştır. Dilbilgisi alanın temel olarak doğru dil formülasyonları ve modern Türk dilinin dilbilgisine saygı gösterilerek iletişim becerilerini sözlü ve yazılı olarak uygulamalıdır. Dil öğretim birimlerini öğretirken, öğrendiğiniz kuralları tanıyacakları ve doğru ya da yanlış kullanımı görecekleri sanatsal olmayan metinler gibi farklı fonksiyonel stiller kullanın ve böylece kurallara müdahale edeceksiniz. Bu tür metinler aracılığıyla, benimsenmesi planlanan yazım kuralları için sınıfları gerçekleştirebileceksiniz (yazım kuralları her ders pratik olarak kabul edilmesine rağmen). Dil ile ilgili içeriğini öğrenirken modülleri uygun konularla bağlamanız gerekir. İlk derste tanıtımında/sunumuna dilin bir işaretler sistemi olarak iletişim için kullanın ve pratik olarak bu konuyla ilgili kavramları gösterin, uygulayın. Noktalama işaretlerini ve imla kurallarını yeri geldikçe her derste uygulayın fakat bu konular için belirlenen derslerde kuralları vurgulayın. Fonetik bölümünü gerçekleştirirken, yazımla bağlantı kurun, nazım sözleri ve fonolojik / fonetik olarak adlandırılan etkileyici araçlarla bağlantı kurun ve bunları kavratmalıyız. Bazı sözcükler, kavramlar/deyimler, atasözleri ve kategorileri olan bölümler, şiirsel eserlerin analizi ve yorumu ile nesir eserlerin analizi ve yorumları ve ifade araçlarıyla ilişkilendirilebilir. İsim grubunu ve cümleyi dersin tekrarlamak istediğiniz bölümüne ekleyin ve o parçayı daire içine alıp işaretliyebilirsiniz, cümle Dilbilgisi alanındaki içerik çalışmasının sonuna bırakılabilir.

Edebiyat öğretim alanının içeriğini beklenen sonuçlara göre ayarlayın ve öğrencilerin okuma, anlama ve yorumlama yapabileceğiniz, sanatsal ve sanatsal olmayan metinler üzerinde pratik yapma bilgisini kazandıracağınız içeriği elde etmek için başarı değerlendirmesi standartlarını birbirine bağlayın.

Aslında, Edebiyat eğitim alanı, türetilmiş öğrenme sonuçları aracılığıyla, öğrencilerin metin türlerini bulmasını, tanımasını ve sınıflandırmasını, bunları lirik, destansı veya dramatik olarak yorumlamasını ve değerlendirmesini ve tanınabilir öğelerini aramasını gerektirir. Ayrıca, metinlerde sadece olaylar, zaman ve yer hakkında bireysel gerçekleri ayırt etmede değil, aynı zamanda karakterlerin bilgi ve nitelikleri, üslup araçları, çağın üslubunu veya üslup yönünü gösterecek unsurları da tanıyacak bilgileri tanımalıdırlar. Bütün bunlar, belirli bir kültürde, zamanda ve insan düşüncesi ile sanatının ve ona karşı tutumun gelişiminin bir bölümünde bir metnin genel ve geniş bir şekilde anlaşılması için bir fırsat verecektir. Mevcut programdaki lirik unsurları incelerken daha üslupsal ifade biçimleri listelenirken, bu programda liriklere ayrılan dersler içinde hemen

öğretilmeleri beklenmez, ancak bunların bir kısmı ilkokulda öğretilir, aynı zamanda edebiyata adanmış her derste, okunan ve yorumlanan eserde mevcut olanlardan bahsedilecektir.

Mevcut (yürürlükte olan) programın pratik-profesyonel iletişime atıfta bulunan kısmı, özel talimatlar ile ödev verilerek gerçekleştirilebilir, bu nedenle onlar için özel sınıflar planlanmaz.

Programın bu kısaltılmış versiyonunda gerçekleştireceğimiz tüm dersler sayesinde, öğrencilerimizin her zaman gelişimlerini sağlayacak en önemli iki yetkinliği öğrenmelerine yardımcı olmak için: ana dillerinde sağlam iletişim ve nasıl öğrenileceğini öğrenmek.

Derslerin gerçekleştirilmesi için önerilen yöntemler ve teknikler - gerçekleştirme için zaman almayan, ancak etkili olan teknikleri / yolları kullanın, böylece hareketin olacağı bir ders alacaksınız ve yine de sentez için zaman alacaksınız.

Not: Program ve alt program alanlarında sınıfların kullanımı için belirtilen ders fonu sadece bir öneridir. Her öğretmen, kısaltılmış öğretim programın gerçekleştirdiği şartlara ve öğrencilerin imkanlarına göre, ihtiyaca göre bağımsız olarak (gerektiğinde ve fazla değişikliğe gitmememek şartıyla) program alanlarına ve alt alanlara göre derslerin fonunu belirleyebilir. Bu program kesinlikle 159 günde 128 ders saati gerçekleştirilmelidir.

Yöntem ve Teknikler

İnternet üzerinden (Uzaktan eğitim, onlin) yapılacak eğitim yöntem ve teknikler başta mevcut (yürürlükte olan) öğretim programdaki yöntem ve teknikler olmak üzere zaman, mekan ve koşullara uygun olmasına dikkat edilmelidir.

4. Öğretim kadrosu için normatif

Kısaltılmış öğretim programı, öğretim kadrosu normuna göre bir öğretmen tarafından mevcut (yürürlükte olan) öğretim programında verilen konuları gerçekleştirebilir.

Скратената наставна програма по наставниот предмет **Турски јазик и литература** за трета (III) година на гимназиско образование ја утврди

Арх.бр.12-8424/157

16.9.2020 година

Министер за образование и наука

Мила Царовска